

برنجی سنه

شعبانك هر جنبه نشر اولور

نومرو : ۲

صاحب امتیازی :
شهبندر زاده قلبه لی
احمد ملیمی

اداره و تحریر محلی :

جفال اوغلی جاده سنده دائره مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایتملیدر .

نسخه سی هر یزده

۲۰ یاره در .

۱۸ ربیع
(۲۳) جمادی الآخر ۳۲۸

اولی جمادی الآخر ۱۳۲۶ : انتاج کارخانه نشر و چاپ

شرائط اشتراك :
سنه لکى ۳۰ ، التى آيلنى
۲۰ غرور

ممالك اجنبیه ایچون :

سنه لکى ۱۰ التى آيلنى ۶ فراتقدر . اعلانات
ایچون اداره اموری محمد ذهنی بکه مراجعت ایتملیدر .

۲۹ حزیران افرنجی

۱۹۱۰

۱۵ نیسان ۱۳۲۶

مصرده غلیان افکارک پک بیوک اولدینی استخبار اولونیور . عمومی برخشودسزاق حکمفرمالوقده ایمن : بعض بدینان عن قریب مصرده احتلاله مشابه برطاقم حرکات وقوعی تخمین ایتکده درلر حکومت عثمانیه برحکومت مشروطه ایکن اجزاسندن اولان مصرک مشروطیتسز قالدسی مشروطیتمورلرینه تخمافرسا بروضیمده بولونمقدهدر . خدیو مصرک شوأحوالدهکی وضیت و نیانی حقتده معلومات مقتضیه آلهامادق . مع مافیله کله جک نسخه مزده تحقیقاتری اکل ایل احوالک حقیقتسندن قارئینمزی خبردار ایده جکمزى امید ایللمکده بز .

صحرائ کیریوتیستی

بوندن برمدت اقدم تیوتیستی مانی [رئیس] لردن مشهور قديمی آروژندر حوالهسنه کیدن برقافلهی اورمغه تشبث ایل بیک کشیک برقوتتشکل ایتش . آروژندر واحلری صحرائ کیرک الک بیوک بقاع مسکونه سندنر . قديمی بوقافلهیه پتشمیدکندن عودتاجش ایهده فرانسه اشغالنده بولان « کرار » لی و فرانسه خدمتده جاسوس قافله مشغول بر آدم تیولری فرانسرلرک بالکر دوت محافظ ظارننده کی دوه نری غصبه تشویق ایدر . تیو سسرلری جاسوسه اغفال اولونهرق مرقومی تعقیب ایل فرانسر اراضیتکچرلر وبربوصویه دوشرلر . فرانسرلرک یابام آتشیله تیورلردن برجوق کسه تلف اولمشدر .

بواصول تنکیک انسانیت ومدنیته ندر جهلره قدر قابل تردیف اولدینتی ارباب وجدانک تقدیرنه براتیرز .

بوسنه وهرسک

اوسترایاومجارستان مجلس اعانی بوسنه وهرسک حقتده تنظیم ایتدیکی برقانون لایحه مننده مدنیت خرسبانییه ده طوغریسی دین نصرانییه موافق اولیمان مقتضیات

ف . ا . خ

باغیندر

برنجی کتاب

ابلیس عزالدین بهمین

مقدمه

اولان مشهدی نیرطفرل بک شیخ الاسلامی وزیر عبدالملکک نچمندن قورتاراماش وچارناچاراقشامه قادارتوبه ایتدیکی تقدیرده اعدامنه فتوا یازمش ایدی . محکوملرک بریده شیخ عبدالصمد ساکت نامنده بربر اولوب وحدت وجوده قائل اولقی تمهیل مظلون ایدی .

اقشامه قادارتوبه ایتدیکی تقدیرده اوچ کوندها تشهر ایدیلجک ، ایستته یئرلر یوزینه توکوره جک وصوکرانی اوله جقدی .

ومعاملات اسلامیه نك عدم قبولی درج ایتمشدر . عجبا اسلامی و مسلمانلری ایکده برده تمصله ایتام ایدن بوقرون وسطی متمصلری هیچ قیزامیورلری؟ اوستریا اعیان اعضاسندن بو قاتونی یاپانلر ، اسکی انکیزیسیون محکمهلرینک تحسین خوان حسرتکشی اولان بوسوفولر ، مسلمانلرک آرتق حشب مننده کی معامله کورمکه متحمل اولمقلرینی و چونکه هر دینک احکامنه مراعاة ایتدکاری ایچون کندی حقوقلرینه دخی مراعاة ایتدکاری بیلمیدرلر . زهی تعصب!

ارباب عبرتدن

ایکی سؤال

عجبا ! حقوق ملییه تأمین ایدن سطوت مایه نرهن طوغار ؟ بو سطوت قاهره نه صورتله میدنه کلیر ؟

عجبا : باسدینی یری حق دیه تسخیر ایدن وطن دیه تحکیم ایلدین الحاصل هر فردنی فداکارلنه مجبور قیلان عظمت مایه نه ایله حاصل اولور ؟

ایشته قوتلیرلرک تشید ضعیفلرک تولیدایده جکاری ماده حیاتییه بوسطوت ملیدر .

بن ، حیات ملتی ، ناموس وطنی کافل اولان بوسطوت قاهره پی طوبیده ، قنکده آرامیه جفم . زیرا طوب ، قنک بر آلتندر . اونی استعمال ایدمک الار بولمقده تأثیرسز قالیر . مع هذا حکمت الاردهده دکلد چونکه اولنری سوق ایدن بر دماغ ، دماغی اداره ایدن بر قلب ، بر وجدان واردر . قلب و وجدان ایسه غداسی دیندن ، لاهوتیندن آلیر .

دین ، مغویدر . مع هذا انکساستندن حاصل اولان برکوهی وارک محسوسدر .

ارده ملیدر . ملیت ، لطیفدر . هر وقت دین حقیقتنک تجلیسدر .

ملیت ، حال طبیعیه بولمقده صاحبی سعادت سرمدیه مظهر قیلار . منلویتدن وقایه ایدر .

اوج دانهده خاندان شاهی به قرائی اولان عسکر سرداری وار ایدی . بونلر پادشاه علمیه عصبیان حاضر لاقله متهم ایدیلر .

کرچه علملرنده دلائل کافییه بوقسده او وقتلر بوکمی عصیانلرک جوق دفعه تیدل سلطنتی موجب اولدینتی بیلن عبدالملک پادشاهی اقناع ایل بونلر حقتده دخی کره اعدام حکمی استحصال ایتش ایدی . لکن اهانلک حسن تجسس و مراقی جلب ایدن صوک محکوم ایدی .

عزالدین بهمین نامنی طانیان بو آدم خلق نظرنده برماخد . برجادی ، برسحر باز ایدی .

عزالدین بهمینک اسمی دیلارده داستان اولمش ایدی بو آدم حقتده نقل ایدیلان غرائب کیمسه حقتده نقل ایدلمش دینیسه ، مبالغه ایدلمش اولور .

اهالی ، سهرلدنبری بونامی ایشیدیرور ، بهمین حقتدهکی غرائب و خوارنی دیکلیروردی .

ملیت ، غروب ایتز برکونش ، سونمز بر مشلهدر : نوحالده ملیت ، بر قومک برملک معیار حیاتییدر . ملیتی محافظه ایدن مللر انکساست دینلرینی حال قمالیتده بولندیرمش اولورلر .

بوساییده قلب و وجدان علویت ایله مالی دماغ فضائل اخلاقیه فضل و کمال و علم و عرفان ایله متحل اولور ایشته اوزمان بودماغک اداره ایتدیکی ملت بسط و معقول عادات جدی و مؤثر اعمال ایله مشغول اولهرق منزل سادته پای انداز ترقی اولور .

خلاصه : دینه مربوط ملیته عاشق اولان مللر بوکولمز قولاره ، بوزولماز اردولره ، انکار اولنماز حقاره مالک اولور .

بورایه قدر ملیتک فلسفه سندن برار بحث ایتدم . بوندنصکره ملت اسلامیه نك کوه اصله سندن عادات ملیه مزدن غرب تقلیدینک افسادات مهملکه . سندن بحث ایدم جکم .

استفرااد قیلندن اولهرق قارئین کرامه ایکی سؤال ایراد ایدم جکم :

عجبا ! اندلس حکومت معظمه اسلامیه سنی میدانه کتیرن بر آووج مجاهد جبل الطارق آشارکن هانکی مایت ، هانکی کسوه ، هانکی عادت ایله کیدی .

وعجبا ! بونلرک مقلد و سفیه اولدیلری غریظه یی . بوشالدرکن هانکی ملیت ، هانکی کسوه ، هانکی عادت ایله جقدی ؟ ... قانع بوا !!

اسلام

نظری در سیاست آینده ایران

جمعیات بشر تارقیکدر دوره ابتدائی سیروسفر میکشده و بر ترقیات منسوره راهی نبرده اند؛ مراتب زندگانی و مصایف سیاسی آنها یکرک و یکسان و چندان معروض به تبدل و تحول نبوده . بخت این معنی را درملل غرب تادوسه عصر پیش و در اهل شرق تا همین نزدیکی هابخوبی میتوان فهمید . ولی

شایمانه باقیلیرسه عزالدین بهمین علوم غریبه نك کافمنه واقف و فوق الطیمه برشی ایدی .

هواده اوچدینتی کوردکاری ادعا ایدنلر بولور . نیبوردی ، بهمین هرکسک مضممرنی بیلیردی . استقبال اونک ایچون حاضر بر صبیغه اولوب وقوعات مستقبله کندیشنه عیان ایدی .

بهمین بر آلتنده غنی و مسدفون خزینهلری بیلیوردی ، کیمیا ، سیمیا ، اخفا علملرینه واقف ایدی ، عالم ارواح ، سلاطین چین محکومی ایدی . بونکله برار فصل اولوبده اله کجیدیکنه خلق متحیر قالبور . مع ماقیه سحر باز حقتده کی اعتقادلری ده کیشموردی .

حتی خلقت بر قسمی طوتولان اصل عزالدین بهمین اولما یوب کندی قیافته تجویل ایتدیکی بر دیگر آدم اولدینغه اعتقاد ایلیروردی . بر قسمی ایسه عزالدین بهمینک همه حال قورتولاجنی ، ایتدیکی وقت کوزدن

هیکه فروغ تمدن بزارع معنوی ملت ناید، و پرتو ترقی و مغرهارا روشن نمود، مصایف حیات آن ملت متصل عوض میشود و بی دردی تغییر میکند، شرح حال دیگران را میگذاریم بوقت دیگر، و در میان ملل شرق روزگار هموطنان خودمان را زیر و تنبیه میکنیم. مینیم تا بیا رسال زندگانی این انبوه خلق با کم و بیش بیک طرز و روش بوده، و کمتر تغییر و تبدل نموده است. اما از وقتی که بیدار تمدن گذاشت و در جرگه دول مشروطه داخل شد، دو ماه بلکه دوازده یکسوق و یکسان نیست. سیاست داخلی و استقلال خارجی آن هر ساعت در مقابل وظیفه و تکلیفی عظیم عرض اندام میکند فکر و اندیشه افراد ملت را از خرد و بزرگ، مانند امواج دریا، بهم میزند. روزیکه مدت امتیاز راه آهن و یا حق رجحان دولت روس بیابان رفت، مسئله امتیاز گرفتن تجار آلمان بیان آمد، و انظار دقت همه را متوجه بدان نقطه مهم نمود. همشهریان محترم بسکه از بیگانه سرخورده و خسارت دیده اند، بمحض شنیدن اسم اجنبی اظهار نفرت و انکار میکنند دیگر تأمل و تدبیر را لازم نمیدانند. حال آنکه اگر از در انصاف و حقیقت ملاحظه شود معلوم و محقق خواهد شد که ضرر و زیانی که تاکنون از امتیاز با جانب مشهود شده، همه نتیجه جهل و زاری سابق و ثمره سلطنت مطلقه بوده که بطمع رشوت گرفتن و یا محض حفظ مسند و مقام آنهمه بدبای بزرگ و عارونک های سترک را برای ما گذاشته و گذاشتند، و اگر نه از دوا دوستند و اجرای معاملات باید خریدار و فروشنده سود بردارند، و طرفین منتفع شوند. ملت ایران اگر تاکنون از امتیازات بیگانه متضرر شده، جهت و سبب همان است که بطریق اجمال بیان کردیم.

اولا - شخص معنوی ملت در جریان امور مداخله نداشت. ثانیاً - هر چه هر کس داده شده بعنوان دجا و پیشکش بود، و دهنده را نظریه نیک

و بد انجام کار و خیر ملت نبوده، دو وضعیت متخالف و متضاد را نباید بیک میزان گرفت.

امروز گردش کارها و هموار مهمات مملکت بدست ملت است، باید درست بیندیشد و ببیند. آباء تنهایی قدرت و توانائی دارد. در میدان سیاست روس و انگلیس پهلوانی و زور آزمائی کند یا نه؟ اگر نمیتواند و محتاج بهمت و مرزبان است، پس لابد باید پای دیگر را بهر قسمیکه ممکن است بپایان آرد تا از شر حضرات محالّه این و آنسوده باشد. برای این کار هیچ سپری بهتر از نمای بدولت آلمان نمکن و متصور نیست. دولت مشارالیها همایی با ما ندارد، دیده و دل به استیلاى اراضی و زوال استقلال مانده وخته و نتواند دوخت. سهل است. حفظ الاستقلال ایران را از دل و جان ارزو مند است، نه تنها المان بلکه تمام دول فرنگ جز دو همسایه معروفی الحال، همگی در این معنی شریکند و استیلاى غیر را جایز و روا نمی شمارند. برای آنکه مملکت ما بازار مال التجاره و فروش هر اتمه در آنجا آزاد است.

ملک غرب برای متاع و ثمرات صنعت خود مخرج مبلطند و دنیاى مشغری میکنند. این یک حقیقتی است که هیچکس انکار نتواند کرد. اگر فرضاً دولت روس بر سر خیالهای خام ثابت ماند و قلبیکه شرق را تحت نفوذ و تسلط آورد و پشت سرهم دایره واز پیش رود، دول فرنگ چه سودی خواهند برد، دولت آلمان که، صدی شست و پنج نفر از مردمش ارباب جرفت و خداوندان صنعتند دستکاریهای خود را کجا و بکی خواهند فروخت، روزنامه های داخلی ما بدون تعمیق درین مسئله عالی تابع جریان افکار سطحی عوام شده، همگی یک زبان مقارنت با آلمان را صواب نمی شمارند و صلاح و فتر را فقط در استقرار داخلی می بینند. قرض گرفتن از تجار داخله نفعی ماعدا نمیکند و انگلیس انبوه ملت را امروز دواختیاج مبهم هست و دوا هدف.

نهان اوله جفتی ادعا ایلوردی.

بهمی قلیج کسمز دعواسی اوکه سور نلردو یوق دکل ایدی.

دبدک یا، انسان حقیقه بر مده در.

ممکنانی، معقولاتی، و حتی بدیهاتی بیله انکاره طبعاً میال و جله متردد دریی اولان انسانک خوارقی، خیالاتی و حتی متمناتی قبوله کوسر تدبیری قابلیت و سهولت شایان حیرتدر!

ایسته بو تفصیلانندن اکلایلیرکه بوکون اصفهان اهالیسی بو یوک بر تماشایه حاضر لایبور، و فوجا فوج ده ا ایرکندن قوم میدانه قوشیوردی.

خلقک بو استیصال و تلاشی خلافتده اولهرق یاواش یواش وقوشیه قوشیه کیدن اوج کنسجی تعقیب ایدم کجک.

بونلردن او و ته بویلی، لطیف یوزلی، طساتلی و حلیم باقیشلی بری ارقداشلیزیه دیدی که:

— یا نظام، یا حسن! بنم فکرمه قالیرسه میدان سیاست کتمکدن واز کچکم، بر قاج انسانک محنت و عذاب چکمه سندن، باشلرینک کیسه سنی تماشادن نه ذوق طویولور.

نظام — نه دیمک؟ بونلر جزالیرنه بحق هدف اولمشدر. عدالتک اجرا آتی هر وقت شایان تماشادر. عدالتک امری نه قادر مدهش اولورسه اولسون یتنه هر کسجه مقبول و محترم اولمالی، بویله اولمازسه بر ملت ناصل اداره ایدیلر، ایچلر ندهدی قاتل ناصل ضبط اولوزر. سن نه قادر ضعیف القلبلسک، یا عمر خیام! عمر خیام — بونلرک جزالیرینک مستحق اولدقلیرینه نه ایله حکم ایدیورسک؟ بهلول دانانک حکایه سنی بیلمیورمیسک؟ کوزوکه کوردیکیمی؟ بویورمش.

نظام — اگر عدالت بهلوللارک الله قالیرسه وای او ملکینک حاله! آکوزم بهلول دانا ولوکه برولی

هم را باید منظور داشت، تحت استقلال داخلی، و دوم استقلال خارجی. نخستین امکان است با استقرار داخلی تأمین نمود. ولی دوم را اگر غلط نکنم باین سلام و صلوات هائی توان محکم و استوار کرد. گذشته از آن چه طور میشود اطمینان نمود که در جمع و خرج قرض داخلی طمع مغرط آن دو همسایه نیکخواه مارا بخیر و آزاد گذارد. و هر دمی سستی بدم پای مانفتانند.

با خبران قوم بایدیش و روی این کار را درست بشایستگی ملاحظه فرمائید. استقلال خارجی دولت خیلی قابل و تأمل و شایان رعایت است، تنها و بیکی غریب و بیادرس است مسلماً رجال کار آگاه در بار هم سهل انیکاری نخواهند نمود و غافل نخواهند نشست تا سیاست خارجی دولت را بشالوده بیدار و پایه استوار بندوبست کنند. البته میدانند که دادوست امتیاز مانند سایر معاملات تا اندازه شخص است. اگر کس در یکی دوا دوسته معیون شد لازم نمی آید که دیگر آن شخص معیون چندانکه زنده است خرید و فروش نکند و کرد مامله نکرد. آری چیزی که هست این است که باید فرب خورنده چشمهاری درست باز کنند تا آب بکوشش زود. و اگر نه ترک دادوست کردن بترک نفع خویشتن گفتن واز سود های منکفت باز ماندن است. و بکی ویش مانند کس است که با کمال تشکدستی و درویش در خانه را بروی خود به بند و با مردم آمد و شد نکند، سر انجام این چنین کودن راهمه کس میدانند که بکر سنی خواهد مرد. و بر سوانی رخت بسرائی نیستی و نا بودی خواهد برد. پس ماکه میجو اهی بخواجکی و مهوری زنده کی کنیم و همینک ملل مستقل دنیا باشیم نباید در خانه و راه سودا کری خود را به بندیم. و از آمیزش با اقوام جهان بکریم، راست است مار کزیده از ریمان سفید و سیاه میترسد: ماملائیکه تا امروز باروسها کرده ایم آفتدر متزجر

اولسون، اونک احوالی باشقا، بر ملککی ادارمه باشقا. عمر خیام — لکن نظام، برخطای نتیجه سنده بر حیالتک بیقله جفتی نه قادر اهمیتیز بولویورسک! مثلاً اینم که علامه مشهدينک بوکون بونی اوریلاد چقدر. زیرا علامه هیچ بروقت فکرندن واز کچمز یالاندن توبه اعتر.

نظام — ایترسه قنوی موجبجه بونی اوریلر. عمر خیام — بویله علامه نادر ییشیر. اونی فکرندن واز کچرملی ایدیلر، بوقسه انسانک بونی اورمقله فکری اولدیرلش اولماز!

اونی بر دیگرکی محفظه دماغنده صاقلار و یاخود دیگرری عین فکری ایجادیلر، نه میدانه چقار. کسه به فالنی طوقونغان بر آدمی بر قاج سوز ایچون اولدیرمک!

نظام — لکن عزیزم، سن مطلقاً مزمن بر حکیم مابندی وار